

STOCKHOLMS TINGSRÄTT
Avdelning 4

DOM
2019-03-27
meddelad i
Stockholm

Mål nr: B 11957-18

PARTER (Antal motparter: 1)

Motpart
AA

Sökande
Finansinspektionen
Box 7821
103 97 Stockholm

Ombud:
Magnus Schmauch
Finansinspektionen
Box 7821
103 97 Stockholm

DOMSLUT

Betalningsskyldighet till staten

AA ska betala en sanktionsavgift om 140 000 kr.

YRKANDEN M.M.

Finansinspektionen har yrkat att AA ska betala en sanktionsavgift om 140 000 kr enligt följande överträdelse.

AA har på värdepappersmarknaden i Stockholm mellan den 7 och 25 april 2017 handlat aktier i bolagen ADDvise Group AB (publ) (ISIN:SE0001306119), Tangiamo Touch Technology AB (ISIN:SE0009664303) och SpectraCure AB (publ) (ISIN:SE0007158118).

19 av AA handelsordrar har lett till att transaktioner utförts med en enda aktie eller med ett fåtal aktier på ett sätt som har gett eller kan förväntas ha gett falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris på aktien.

AA har förnekat att han har köpt aktierna och gjort gällande att det är hans dotter som av misstag köpt aktierna.

Tingsrätten har, med stöd av 45 kap. 10 a § första stycket 3 p. rättegångsbalken, avgjort målet utan huvudförhandling. AA har informerats om sin rätt att begära huvudförhandling och getts tillfälle att slutföra sin talan. Varken Finansinspektionen eller AA har påkallat huvudförhandling.

GRUNDER

Finansinspektionen

AA har överträtt förbudet mot marknadsmanipulation. Hans agerande uppfyller inte förutsättningarna för legitima skäl och godtagen marknadspraxis. Agerandet innebär att AA har en hög grad av ansvar för överträdelsen. AA ska därför betala den sanktionsavgift som Finansinspektionen har yrkat.

AA

AA har anfört att det är hans dotter som har köpt aktierna i fråga eftersom hon trott att det var ett nytt mobilspel som han laddat ned åt henne. När dottern försökte spela spel på hans telefon visade hon honom Avanzas mobilapplikation och frågade vad man kunde köpa med applikationen. Hans dotter har gång på gång försökt köpa saker som hon inte visste vad det var för något.

UTVECKLING AV TALAN

Finansinspektionen

Av återopade avslutslistor, orderlistor och depåutdrag framgår att transaktionerna som beskrivs i stämmningsansökan har genomförts genom AA depå hos Avanza Bank AB. AA är som depåhavare ansvarig för genomförda transaktioner och i orderlistorna anges AA depånummer som referens under rubriken "Kund". Det är således AA som har genomfört de aktuella transaktionerna.

Av artiklarna 12.1 a i. och 15 i EU:s marknadsmissbruksförordning ("MAR") framgår att utförandet av en transaktion som ger eller kan förväntas ge falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris på ett finansiellt instrument är marknadsmanipulation och att det är otillåtet. Det räcker således med att transaktionen, när den genomfördes, kunde förväntas ge falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris.

Till skillnad mot den straffrättsliga regleringen är varken uppsåt eller oaktsamhet en förutsättning för att en överträdelse av MAR ska föreligga. AA har i yttrande till Finansinspektionen dels anfört att han förlorat stora summor på aktiehandel, dels att "när jag såg mina pengar rinner iväg då tänkte jag köpa såna små handel för att aktien kan gå upp så att jag inte förlorar...". AA senare förklaring, dvs. att han insett att hans dotter genomfört köpen av misstag, bör

enligt Finansinspektionen inte tillmätas någon större vikt. Syftet med AA aktieköp har varit att påverka kursen vilket stöds av utredningen i övrigt.

Av åberopade depåsammandrag framgår att flera av de aktuella köpen skett i perioder när AA sålde av större delar av sina innehav. AA köp om små volymer har höjt senast betalt med mellan 1,56 och 15,13 procent. Dessa höjningar är en tydlig signal till marknaden om ett högt intresse för aktien som inte motsvarades av ett faktiskt ökat intresse eftersom endast ett fåtal aktier omsattes. Andra aktörer på marknaden har därför vilseletts eller i vart fall riskerat att vilseledas av AA

Sammanfattningsvis har AA transaktioner gett signaler till marknaden som har varit eller åtminstone har kunnat förväntas vara falska eller vilseledande. Undantaget från förbudet om marknadsmanipulation, dvs. om AA kan visa att transaktionen har utförts av legitima skäl och i enlighet med godtaggen marknadspraxis, är inte tillämpligt. Eftersom AA genomfört transaktioner i strid mot förbudet mot marknadsmanipulation anser Finansinspektionen att han ska åläggas att betala en sanktionsavgift. Av utredningen framgår att AA har fått en specifik varning den 24 november 2016 från Avanza Bank AB avseende ett liknande beteende samt ytterligare en varning den 13 april 2017 avseende aktuella transaktioner i ADDvise Group AB vilket bör påverka sanktionsavgiften i skärpande riktning.

AA

AA har anfört att han inte tidigare kunnat förklara hur aktieköpen kunde inträffa eftersom att han inte köper aktier på det sättet. När han i september 2018 satt tillsammans med sin dotter tog hon hans telefon för att spela spel och visade då honom Avanzas mobilapplikation. Dottern frågade då vad man köpte med applikationen eftersom att hon gång på gång tidigare försökt köpa saker som hon inte visste vad det var. Dottern liknar Avanzas mobilapplikation med hennes

spelapplikationer där man kan köpa nya egenskaper till sina figurer i respektive spel. AA är säker på att det var dottern som köpte aktierna eftersom att hon trodde att det var ett nytt spel som han laddat ned för henne att spela.

Vidare har AA anfört att han har undersökt aktuella regler innan han började handla med aktier. Han har under sina 15 år i Sverige aldrig gjort något olagligt och skulle inte heller få för sig att göra det. Tidigare var det möjligt att vara inloggad på Avanzas mobilapplikation i flera timmar utan att göra någonting men nu har det ändrats på så sätt att användaren blir automatiskt utloggad efter en timme. AA har även anfört att han missat Avanzas varning på grund av jobbannonser och annan onödigt reklam i inkorgen. Hans dotter spelar inte längre på hans mobiltelefon och han har inte gjort något felaktigt medvetet. Han har även framfört att för det fall att han hade gjort detta, varför hade han då inte gjort det tidigare när han förlorade 500 000 kronor på aktier.

UTREDNINGEN

Finansinspektionen har som bevisning åberopat avslutslistor, orderlistor, depåutdrag, anmälan från Avanza Bank AB, depåavtal med bilagor, avtal om deltagande i handel på Aktietorget, Nasdaq First Norths nordic rulebook och Nasdaq Stockholms handelsregler.

DOMSKÄL

Marknadsmanipulation enligt MAR

Av artiklarna 12.1 a i. och 15 i MAR framgår att utförandet av en transaktion, läggandet av en handelsorder eller annat beteende som ger eller kan förväntas ge falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris på ett finansiellt instrument är marknadsmanipulation och att det är otillåtet. Det räcker alltså med att beteendet kunde förväntas ge falska eller vilseledande signaler om tillgång,

efterfrågan eller pris. Till skillnad mot den straffrättsliga regleringen är uppsåt inte en förutsättning för att en överträdelse av MAR ska föreligga.

Av utredningen och AA egna uppgifter framgår att de aktuella handelsordrarna på värdepappersmarknaden i Stockholm har gjorts genom hans depå. AA köp av, i ett fall en enda och i arton fall ett fåtal, aktier i de tre aktuella bolagen har inneburit att priset på respektive aktie har höjts med mellan 1,16 och 15,13 procent i förhållande till ”senast betalt”. Denna höjning har enligt tingsrätten medfört att andra personer som handlar på den aktuella värdepappersmarknaden har getts, eller åtminstone kunnat förväntas ha getts, falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris på aktierna. Det faktum att det även är utrett att AA under samma perioder som köpen genomförts sålt av stora delar av sitt innehav ger ytterligare stöd för att han inte hade något egentligt köpintresse. Det tyder i stället på att avsikten har varit att höja priset på aktierna vilket sedan skulle underlätta hans försäljningar. Mot bakgrund av omsättningen på varje aktie han köpte i förhållande till hans minimi-courtage är det inte heller möjligt att anse att köpen av dessa små volymer var kommersiellt betingade.

Sammantaget innebär de av AA utförda transaktionerna sådan marknadsmanipulation som avses i MAR.

Undantag från MAR

Enligt artiklarna 12.1 och 13 i MAR aktualiseras inte förbudet mot marknadsmanipulation om det kan visas att transaktionen har utförts av legitima skäl och i enlighet med godtagen marknadspraxis. Kraven är kumulativa vilket innebär de båda måste vara för handen för att undantaget ska anses vara uppfyllt. Det är Finansinspektionen som kan etablera godtagen marknadspraxis i enlighet med MAR.

Eftersom Finansinspektionen inte har utnyttjat möjligheten att etablera godtagen marknadspraxis är undantaget inte tillämpligt.

Överträdelse av förbudet mot marknadsmanipulation

AA har till tingsrätten anfört att det var hans dotter som genomförde de aktuella aktieköpen. Tingsrätten konstaterar emellertid att det av handlingarna i målet framgår att AA till Finansinspektionen tidigare anfört att han gjorde köpen eftersom han hade förlorat mycket pengar på aktier, att han var ny på börsen så att han inte visste vad han gjorde och att när han såg att hans pengar ”rann iväg” tänkte han köpa små mängder aktier eftersom att aktien då kan gå upp så att han inte förlorar pengar. Han trodde också att det var okej att göra så eftersom han betalade courtage. Hans inledande skrivelser till Finansinspektionen talar alltså i motsatt riktning, nämligen att det var han, och inte hans dotter, som genomförde de aktuella köpen. AA senare förklaring är inte trovärdig och kan därför lämnas utan avseende. Han är därmed ansvarig för transaktionerna. Som ovan nämnts krävs inte heller uppsåt för att en person ska kunna åläggas en sanktionsavgift, om övriga krav för detta är uppfyllda.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det är AA som har genomfört köp som har inneburit marknadsmanipulation enligt MAR. Undantaget från reglerna om marknadsmanipulation är inte tillämpligt. Han har därmed agerat i strid med förbudet mot marknadsmanipulation.

Sanktionsavgift

Eftersom AA har genomfört transaktioner i strid mot förbudet mot marknadsmanipulation ska han betala en sanktionsavgift om inte överträdelserna kan betraktas som ringa, ursäktliga eller om det finns särskilda skäl mot det. Av förarbetena till lagen (2016:1306) med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning (”KompL”) framgår att uttrycket ”ringa” inte ska motsvara straffrättens ringa brott utan att uttrycket ska förstås som att det rör sig om

bagatellartade överträdelser. Med begreppet ”ursäktlig” åsyftas t.ex. att det är uppenbart att överträdelsen begåtts av förbiseende (prop. 2016/17:22 s. 391).

Mot bakgrund av de kursökningar som skedde till följd av AA aktieköp och att det har varit fråga om att han lagt 19 handelsordrar, kan överträdelsen inte betraktas som bagatellartad och därmed inte ringa. Det har inte framkommit några särskilda skäl för att avstå ingripande. Som tingsrätten ovan nämnt kan hans förklaring om att det var hans dotter som genomförde transaktionerna lämnas utan avseende. Det finns inte något annat i målet som talar för att överträdelsen begåtts av förbiseende eller på sådant sätt att den kan betraktas som ursäktlig. AA ska därmed betala en sanktionsavgift för överträdelsen.

Av 5 kap. 18 § KompL framgår att när sanktionsavgiftens storlek ska bestämmas ska särskild hänsyn tas till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått. Särskild hänsyn ska även tas till överträdelsens konkreta och potentiella effekter på det finansiella systemet, skador som uppstått och graden av ansvar. Därutöver ska beaktas försvårande och förmildrande omständigheter samt den berörda personens finansiella ställning och den vinst som har erhållits. Sanktionsavgiften måste vara proportionerlig och avskräckande i förhållande till överträdelsen.

Finansinspektionen har anfört att myndigheten utfärdat drygt 50 sanktionsförelägganden beträffande handel med små volymer. Av dessa har mer än hälften godkänts. Sanktionsavgifterna som har godkänts har enligt myndigheten varierat mellan 40 000 och 140 000 kronor. I de ärenden som hamnat i det lägre i intervallet har Finansinspektionen beaktat olika förmildrande omständigheter, som t.ex. en svag finansiell ställning eller att personen i fråga självmant uppmärksammat Finansinspektionen på överträdelsen. I de ärenden som har hamnat högre har Finansinspektionen beaktat att det varit fråga om större antal transaktioner eller att olika försvårande omständigheter, t.ex. tidigare varningsmeddelanden, beaktats.

Finansinspektionen har i förevarande mål begärt att AA ska betala en sanktionsavgift om 140 000 kr. Som skäl för detta har Finansinspektionen bl.a. anfört att han genom avtalet med Avanza Bank AB är skyldig att känna till handelsreglerna, att han fått två varningar från Avanza Bank AB, att han uppgett att hans syfte var att hålla värdet på depån uppe samt att det rört sig om ett stort antal transaktioner. Detta har sammantaget inneburit att sanktionsavgiften enligt Finansinspektionen ska sättas högre än i de liknande ärenden som tidigare har avgjorts av tingsrätten.

När det gäller sanktionsavgiftens storlek gör tingsrätten följande bedömning.

AA har genomfört 19 köp med aktier i små volymer i tre olika bolag som lett till att priset på respektive aktie har höjts med mellan 1,16 och 15,13 procent. Antalet transaktioner påverkar sanktionsavgiftens storlek i skärpande riktning.

AA har till Finansinspektionen själv anfört att han med köpen tänkte att aktien då kan gå upp i pris så att han inte förlorar pengar. Vidare kan det konstateras att han genom avtalet med Avanza Bank AB varit skyldig att känna till och följa handelsplatsens regler. AA har av Avanza Bank AB mottagit en varning den 24 november 2016 efter ett liknande beteende på handelsplatsen. Den 13 april 2017 mottog han en andra varning från Avanza Bank AB efter de nu aktuella transaktionerna i bolaget Addvise Group AB. Han har trots detta därefter handlat aktier med små volymer ytterligare två gånger, då i bolaget SpectraCure AB, vilket även då ledde till vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris på aktien. Vad gäller varningsbrev har AA anfört att han trodde att meddelandena från Avanza Bank AB var reklam eller något erbjudande vilket gjorde att han inte läste dessa eftersom han inte förstod att det var något viktigt. Det kan visserligen ha varit så att AA inte läste varningsbrev. Tingsrätten anser dock att han har haft ett ansvar att läsa brev som skickas från ett bolag med vilket han träffat ett

avtal om att bl.a. förhålla sig till vissa regler. Ämnesraden har haft följande lydelse: *Viktig information om marknadsmissbruk*. Han har inte heller förnekat att han faktiskt mottagit breven. Dessa förhållanden skärper enligt tingsrätten graden av hans ansvar för transaktionerna vilket talar för en högre nivå på sanktionsavgiften.

Till sist kan det konstateras att det inte har gått att fastställa någon sammanlagd vinst till följd av överträdelsen, varför detta inte kan beaktas. I målet finns det inte heller några uppgifter om AA finansiella ställning som tingsrätten kan ta hänsyn till.

Sammantaget anser tingsrätten att sanktionsavgiften ska bestämmas till det av Finansinspektionen yrkade beloppet. Storleken på sanktionsavgiften ska alltså bestämmas till 140 000 kr.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se [bilaga 1](#) (TR-01)

Överklagandet ska ha inkommit till tingsrätten senast den 17 april 2019. Det ska stå i överklagandet att det riktar sig till Svea hovrätt. Prövningstillstånd krävs.

Anne Wartin

Hur man överklagar

Dom i brottmål, tingsrätt

TR-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis.

Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd.

Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen, och det är kopplat en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd för skadeståndsdelen om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.